

NAŘÍZENÍ č. 1/2008

Krajské veterinární správy pro Karlovarský kraj

Kpt. Jaroše, 318/4,360 06 Karlovy Vary

Č.j. KVSK-KV/1838/2008

Krajská veterinární správa pro karlovarský kraj (dále jen „KVSK“) jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 47 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, **nařizuje** v souladu s § 54 odst. 2 písm. a) citovaného zákona tato

mimořádná veterinární opatření při výskytu a k zamezení šíření nebezpečné nákazy-varroózy včel

Článek 1.

Úvodní ustanovení

- 1) Mimořádná veterinární opatření se nařizují k ochraně chovů včel na území Karlovarského kraje. Vyšetřením zimní měli byla ve včelstvech u chovatelů majících svá stanoviště na území Karlovarského kraje zjištěna a laboratorně prokázána nebezpečná nákaza – varroáza včel.
- 2) Varroáza včel je podle § 10 odst. 2 veterinárního zákona nebezpečná nákaza, kterou způsobuje roztoč *Varroa destructor*.

56965/08

KV 10
1482

Článek 2.

Vymezení pojmů

22-1-2008		
Číslo		Účel
Prostředí	Průběh	Průběh

Podle tohoto nařízení se rozumí:

- a) ohniskem nákazy – stanoviště včelstev s klinicky nebo laboratorně zjištěným nálezem roztoče *Varroa destructor*, v počtu větším než 3 roztoči na včelstvo,
- b) ochranným pásmem – území v okruhu 5 km od ohniska nákazy,
- c) směsným vzorkem – veškerá měli nebo spad odebraný ze všech úlů jednoho stanoviště včelstev,
- d) ošetřením (léčebným, diagnostickým) je aplikace určeného přípravku provedená komisionálně za přítomnosti chovatele.

Čl. 3

Vymezení ohnisek a ochranných pásem nákazy

Vzhledem k velkému počtu a rozmístění ohnisek ve všech okresech Karlovarského kraje a rozsahu ochranných pásem, která se překrývají nebo na sebe navazují, se pro celé území

Karlovarského kraje stanovuje jednotná nákazová situace a toto území se posuzuje jako **plošně zamořené varroázou včel.**

Článek 4.

Ochranná a zdlávací opatření k prevenci a tlumení varroázy

1) Jarní období :

- a) Předjarní ošetření včelstev provedou chovatelé včel na území Karlovarského kraje (dále jen „chovatelé včel“) celoplošně na území celého okresu tam, kde došlo k hromadným úhynům včelstev.
- b) V ostatních okresech se vyhodnotí extenzita varroázy podle procenta stanovišť s negativním výsledkem vyšetření zimní měli. V základních organizacích, v nichž procento negativních stanovišť nedosáhlo 25%, se předjarní ošetření provede rovněž plošně, tzn. u všech včelstev v ZO ČSV včetně včelstev chovatelů včel, kteří nejsou organizováni.
- c) V základních organizacích s podílem negativních stanovišť vyšším než 25% se předjarní ošetření provede u včelstev na stanovištích, kde byla prokázána intenzita zamoření při laboratorním vyšetření zimní měli více jak 3 samičky roztoče Varroa destructor na jedno včelstvo.
- d) Předjarním ošetřením se rozumí nátěr zavíčkovaného plodu vodní emulzí přípravku M-1 AER, spojený s fumigací přípravkem VARIDOL FUM. Toto ošetření musí být provedeno nejpozději do 15.04. každého roku. Nátěr plodu nahrazuje jeho vyřezání nebo rozdrásání. Pro jarní ošetření nelze použít přípravky řady GABON.

2) Letní období :

- a) Chovatelé včel jsou povinni v období od druhé poloviny června do konce srpna sledovat přirozený spad roztočů u vybraných nejsilnějších včelstev jako indikátor stupně zamoření roztočem Varroa destructor. Tento spad přes zasíťované podložky sledují v týdenních intervalech.
- b) Plošné ošetření včelstev přípravkem GABON PA92 provedou ti chovatelé včel, jejichž stanoviště se nacházejí na území základní organizace a to v případech:
 - kdy při vyšetření zimní měli mělo více jak 30 % stanovišť průměrný nález více než 3 samičky roztoče Varroa destructor na jedno včelstvo,
 - kdy byla diagnostikována vysoká invadovanost trubčího plodu.
 - kdy byl průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než 5 samiček denně na jedno včelstvo či je signalizován vyšší stupeň zamoření varroázou prohlídkou včelstev.
- c) Vzhledem ke zvýšené intenzitě zamoření zjištěné vyšetřením zimní měli nařizujeme v roce 2008 plošné letní ošetření přípravkem GABON PA92 u všech včelstev na území celého Karlovarského kraje.
- d) V následujících letech se ošetření přípravkem GABON PA92 provede v případě signalizace vyššího stupně zamoření varroázou během letního období plošně u všech včelstev na území celého Karlovarského kraje.
- e) Přípravek GABON PA92 je možné použít až po posledním odběru medu a sejmutí medníků a jeho aplikaci je nutné provést bez zbytečného odkladu.

- f) Při nižším zamoření varroázou použijí chovatelé včel v letním období přípravek FORMIDOL – odparné desky s kyselinou mravenčí. Je vhodné a doporučuje se aplikovat tento přípravek již během pozdního jara a po celé léto, pokud teploty dosahují v průběhu dne alespoň 20 °C. Páry kyseliny mravenčí pronikají víčky do plodových buněk a ničí zejména vývojová stadia roztoče varroa destructor. Použití Formidolu je vhodné zvláště v chovech s výskytem nosematózy nebo zvápenatělého plodu. Páry kyseliny mravenčí napadený plod usmrcují, nutí včelstva k odvíčkování buněk a k odstranění nemocných kukel dříve, než se stanou infekčními.
- 3) Období podzim a zima :
- a) U všech včelstev musí chovatelé do 30.09. každého roku vložit na dna úlů podložky, které celé dno pokryjí. Podložky se vždy po ukončení diagnostického odběru spadu nebo po ukončení léčby (ošetření) řádně ometou, očistí a vrátí zpět na dno úlu. Po posledním ošetření v tomto období musí být podložky řádně očištěny až po uplynutí 7 dnů.
 - b) V období od 10.10. do 31.12. každého roku se nařizuje trojí ošetření všech včelstev přípravkem VARIDOL (FUM, AER). Ošetření se provede komisionálně a to fumigací nebo aerosolem. U chovatelů, kteří nejsou členy ZO ČSV v okrese, v němž mají stanoviště svých včelstev, musí být členem komise funkcionář místně příslušné ZO ČSV. Doporučené intervaly mezi jednotlivými ošetřeními jsou 14 – 21 dní. Při druhém a třetím ošetření nesmí být ve včelstvech zavíčkovaný včelí plod. Pokud tam plod je, odstraní se vyřezáním nebo rozdrásáním tak, aby přítomní roztoči byli přístupní účinným látkám z použitých přípravků. Poslední ošetření je vhodné provést aerosolem přípravkem M-1AER a to i začátkem prosince, kdy jsou včelstva bez plodu. Při použití acetonu lze aerosol aplikovat do teploty minus 5 °C. Toto ošetření je důležité k zabránění tvorby rezistence.
 - c) Po provedené podzimní léčbě musí chovatelé zajistit povinné vyšetření zimní měli. Směsné vzorky měli odeberou nejpozději do 15.02. následujícího roku po ošetření a odevzdají zdravotnímu referentovi územně příslušné ZO ČSV. Mezi očištěním podložek po posledním ošetření a odběrem směsných vzorků měli určených k vyšetření na varroázu musí být zachován interval 30 dnů. Zimní měl nesmí být po odběru přesívána přes síta s otvory menšími než 5 mm, aby mohl být při vyšetření zachycen i eventuální výskyt malého úlového brouka *Aethina tumida*. Vyšetření provádějí laboratoře autorizované SVS ČR.
 - d) Pokud nebyl splněn rozsah nařízených opatření pro období podzim – zima nebo při zjištění opakujících se vysokých počtů spadlých roztočů po provedené léčbě, je možné do 15.01. následujícího roku provést další zimní léčebné ošetření aerosolem nebo fumigací s přihlédnutím k denním teplotám.
- 4) Ošetření včelstev se smí provádět pouze přípravky registrovanými v České republice. Jejich použití mimo období stanovená tímto nařízením je zakázáno. Výjimku tvoří pouze přípravek FORMIDOL, obsahující kyselinu mravenčí.
- 5) Základní organizace ČSV bez zbytečného odkladu nahlásí KVSK majitele a počty včelstev, jejichž stanoviště jsou v obvodu jejich základní organizace a u nichž nebylo provedeno ošetření nebo vyšetření zimní měli dle tohoto nařízení.

- 6) Při úhynu nebo likvidaci včelstva z důvodu varroázy je chovatel povinen:
 - a. úl ihned uzavřít tak, aby se zabránilo vnikání včel,
 - b. všechny plásty včetně plodových se vyvaří na vosk,
 - c. prázdný úl a použitelné rámy se řádně mechanicky očistí a dezinfikují horkým 3% louhem sodným nebo vyžehnutím. Použitelné jsou až po uplynutí 10 dnů a opláchnutí pitnou vodou.
- 7) Neobsazené úly i další chovná zařízení musí být zbaveny včelího díla a celoročně zajištěny proti možnému vnikání včel.
- 8) Nákaza se prohlásí za zdolanou, jestliže:
 - a) se v ohnisku nákazy nevyskytne ve 2 po sobě následujících vyšetřeních zimní měli a spadu roztoč a v období mezi těmito 2 vyšetřeními se ani jinak nezjistí onemocnění nákazou,
 - b) byla provedena závěrečná ohnisková desinfekce.

Článek 5. Přemísťování včelstev

- 1) V souladu s ustanovením § 134 odst. 1 vyhlášky MZe č. 299/2003 Sb., v platném znění může být **trvalé** přemístění včelstev povoleno jen do oblasti se stejnou nebo horší nakažovou situací. Přesunuta mohou být pouze včelstva vyšetřená na varroázu a léčebně ošetřená na základě stanovených ochranných a zdolávacích opatření a v souladu s nimi. Včelstva přemísťovaná mimo katastrální území obce musí být navíc bakteriologicky vyšetřena na mor včelího plodu s negativním výsledkem. V rámci Karlovarského kraje jsou trvalé přesuny vázány na souhlas KVSK, který vydá její územní pracoviště dle místa původu včelstev. Mimo území kraje lze trvalý přesun včelstev uskutečnit na základě předchozího souhlasu územně příslušné KVS dle stanoviště nabyvatele a přemísťovaná včelstva musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným veterinárním inspektorem KVSK dle místa původu včelstev.
- 2) Přesun včelstev **kočováním** může být povolen:
 - a) obecně do oblasti o stejné nakažové situaci, přičemž za horší nakažovou situaci se považují oblasti (ohniska a jejich ochranná pásma, event. vyhlášené úseky hraničních pásem) s potvrzeným výskytem rezistentních roztočů, a to bez ohledu na intenzitu a extenzitu zamoření,
 - b) byla-li všechna včelstva na trvalém stanovišti vyšetřena a léčebně ošetřena, přičemž ve směsném vzorku měli nebyli zjištěni více než 3 roztoči na jedno včelstvo, a bylo-li vystaveno veterinární osvědčení pro přesun. V jednotlivých případech může být přesun povolen, přestože počet roztočů přesahuje stanovenou hranici, když chovatel prokáže, že všechna včelstva stanoviště byla ošetřena v předjaří dle čl. 4., odst. 1) tohoto nařízení,
 - c) kočující včelstva musí být po každém návratu po 01.06. každého roku z kočovného stanoviště (na trvalém stanovišti nebo na dalším kočovném stanovišti) preventivně přeléčena a to FORMIDOLEM (pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu) nebo GABONEM PA 92 (pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu). V případě silného napadení se provede ošetření FORMIDOLEM opakovaně,

- d) KVSK rozhodne o přesunech včelstev kočováním na základě schváleného plánu kočování na celou sezónu, který předloží každý OV ČSV i neorganizovaní včelaři do 30.04. každého roku na územně příslušný inspektorát KVSK,
- e) současně s plánem kočování předloží OV ČSV k odsouhlasení objednávku léčiv pro preventivní léčebné ošetření kočujících včelstev,
- f) jednotlivé žádosti o kočování posoudí KVSK s přihlédnutím k výše uvedeným okolnostem.

Článek 6. Zvláštní opatření

Chovateli, který u svých včelstev nezajistí nařízená ošetření a vyšetření na varroázu, nebo která budou přesunuta bez souhlasu KVSK, nařídí KVSK v souladu s § 13, § 49 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona zvláštní ochranná a zdlávací opatření spočívající v:

- a) odběru vzorku měli k vyšetření těchto včelstev na varroázu,
- b) provedení léčebného ošetření těchto včelstev na náklady chovatele a není-li to možné vzhledem k roční době nebo nálezovým důvodům, anebo mohla-li by být tato včelstva nebezpečným zdrojem nákazy, v utacení těchto včelstev.

Článek 7. Poučení o nákaze

Varroáza je nebezpečné parazitární onemocnění včel a včelího plodu, které vyvolává roztoč *Varroa destructor*. Roztoč napadá včelí plod, nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje a dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu. Pokud není včelstvo včas léčeno účinnými přípravky, dochází k jeho úhynu. Nákaza se šíří především nakaženými trubci, včelami a roji. Významnou roli v šíření nákazy hraje nedisciplinovanost některých chovatelů včel. Diagnóza se stanoví klinickým vyšetřením, zejména zavičkováného trubčího plodu a laboratorním vyšetřením spadu - měli.

Článek 8. Sankce

- 1) Porušení povinností stanovených tímto nařízením fyzickými osobami, kteří nejsou podnikatelé, bude postihováno jako přestupek podle § 71 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona pokutou až do výše 50 000,- Kč.
- 2) Porušení povinností stanovených tímto nařízením právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, bude postihováno jako správní delikt podle § 72 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona pokutou až do výše 2 000 000,- Kč.

Článek 9.
Přechodná a závěrečná ustanovení

- 1) Platnost případných dalších mimořádných veterinárních opatření nařízených Krajskou veterinární správou pro Karlovarský kraj k ochraně chovů včel v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy moru včelího plodu, není tímto nařízením dotčena.
- 2) Nařízená mimořádná veterinární opatření budou zrušena nejdříve po jejich úplném zavedení, a pokud nákazová situace v chovech včel bude příznivá. Se zřetelem na průběh nákazy, její šíření a v souladu s poznatky veterinární vědy a s veterinárními požadavky mohou být některá z nich změněna nebo ukončena dříve.
- 3) Náhrada nákladů a ztrát vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami se řeší dle veterinárního zákona.

Článek 10.
Účinnost nařízení

- 1) Toto nařízení nabývá platnosti a účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, jímž je první den jeho vyvěšení na úřední desce Krajského úřadu Karlovarského kraje.
- 2) Nabytím účinnosti tohoto nařízení se ruší Vyhláška č. 1/2004 Krajské veterinární správy pro Karlovarský kraj ze dne 19.07.2004.

V Karlových Varech dne 21.04.2008

MVDr. Mária Slepíčková
ředitelka Krajské veterinární správy
pro Karlovarský kraj

Rozdělovník:
Krajský úřad Karlovarského kraje
Městské a obecní úřady Karlovarského kraje
Český svaz včelařů, okresní výbor Karlovy Vary a Cheb
SVS ČR, oddělení pro řešení krizových situací Brno
Komora veterinárních lékařů
Zemědělská agentura Karlovy Vary a Cheb

Vyvěšeno na úřední desce:..... 23. 04. 2008

Sejmuto z úřední desky:..... 9. 05. 2008